

„Народ“ излази свакога да.
на по подне.

Штампарија се налази у Франко-
вој улици број 20.

Власник

КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке напла-
ћују се по погодби.

Редакција је у улици Фран-
ковој бр. 20.

* Главни уредник
АРАГ. С. ГОГИЋ

Народ

Изјава српских социјалиста

II.

Са гледишта историјско-економског, Балкан представља такву једну заједницу, да би његово распарчавање било врло штетно за нормално економско и социјално развиће његових народа. Због тога су ови позвани својим самим виталним интересима да живе у једној најинтимнијој интелектуалној заједници, која ће, респектујући право свакога народа, учинити од Балкана један заједнички предео за слободно развиће свију економских снага свакога од њих и добру заједницу за одбрану против нападача, па ма с које стране он долазио.

Створити од Балкана једну заједницу, једну федерацију која би обухватила све балканске народе у једну политичку и економску целину — такав је био сталан циљ коме су тежили сви балкански народи од почетка XIX столећа од прве подигнуте буне за ослобођење Балкана од турског господарства.

Да поменемо овде дело српских револуционара у почетку деветог столећа и њихове напоре у сарадњи са грчким хергама а за ослобођење и јединство балканских народа; дело српских и бугарских бораца у корист исте идеје око половине деветнаестог столећа; прву периоду организације демократских револуционарних партија у Србији, Бугарској и Грчкој, које су у другој половини деветнаестог столећа везале велику већину својих народа за програм који је почињао овако: ослободити све балканске народе и груписати их у једну братску заједницу; пледоје српске секције у првој интернационали у корист ослобођења и јединства свих балканских народа; низад резолуцију Интербалканске Социјалистичке Конференције држане у Београду 1910. г. усвојене и потписане од свих социјалистичких партија балканских народа: бугарске партије тесних, грчке, македонске социјалистичке партије тада под турским још господарењем, румунске, српске и свих српско-хрватско-словеначких зе-

маља под астроугарским господарством. Ова је конференција признала да балкански народи, груписани у интернационалне заједнице, могу само у федерацији балканских држава најнајурију гарантију за своје социјално и економно развиће и најмоћнију заштиту и своју слободу и своју независност против његовог и политичког империјализма ослањачких тенденција.

Да би потврдили солуцију Интербалканске Социјалистичке Конференције, ми српски социјалисти, као чланове ове конференције, понављамо да ће једини конфедерисане балканске земље на основи коју смо означили, моћи да осигурају балканским народима поштовање њихових националних права, установљење узајамног мира и гарантију за социјално и интелектуално развиће, створивши тако и услове за правилно развиће радничке класе.

Конфедерисани Балкан биће за Европу најбоља гарантија мира а за социјалистичку Интернационалу јемство за најсигурнији наредак и тријумф социјализма: напредак социјализма, који ће помоћу радничких маса створити најјачу силу у погледу одржавања мртвог социјализма који ће човечанстводелничко ослободити свију ових народа у разним покрајинским скупштинама па чак и у Бечком парламенту.

Остварење принципа права народа да асполажу сами собом тврђен од социјалистичке Интернационале, и који је Руска Волуција подигла најсушу једног социјалног историјског закла, фатално садржавајући и императивна меке распадање Аустро Угарске која озападава саму повреду га права. Једино ово спадање Аустро Угарске можи ће допустити робљеним још народа да задобију своју слободу и независноста сједине са већободним и независним деловима њихове племене нације. Све посље свог ослобођења под турском још господарењем, румунске, српске и свих српско-хрватско-словеначких зе-

ТЕЖАК ПОСАО

Лондон. — »Франкfurter Цртунг« опомиње своје читаоце, да претпоставка о неколико ослободиви на западу није истинита.

»Они који нису стручници, неспособни су да израчунају цену успеха или да оцене његове изгледе. Зато је потребни материјал, који је

моћи организовати свој унутрашњи живот као и њихове односе са другим народима у пуној слободи, гарантујући узајамно, а свесни својих реципрочных интереса, могућност за слободно економско и политичко развиће и осигурати путеве на велике поморске и србске пијаце. Таква је воља коју су поробљени народи Аустро Угарске стабло изражавали како пре тако и за време садашњег рата. Таква је још воља оних чланова потчињених народа ових, који у колико су добровољци боре се на смрт у редовима српске, руске, румунске, француске и италијанске војске за ослобођење своје нације. Таква је воља Српско-Хрватско Словеначка, који притичу у масама из Америке да појачају јапску армију и да јој овлаштеју руку у борбама које сва подржавају љубитељство и јединство целога нашега народа. Чак и у току садашњега рата ова воља је имала већ потврђена од стране поробљених народа од Хабзбурговца у Аустроугарској: велики број грађана Аустријске царевине који чење у тамница- ма изиша под вешалима; прве побуњене биле су у великим центрима на улицама и у гарнизонима та чак и у појединим јединицама на фронту. Најзад ова војска је манифестирана тако да од преставника свију ових народа у разним покрајинским скупштинама па чак и у Бечком парламенту.

ТЕЖАК ПОСАО

Лондон. — »Франкfurter Цртунг« опомиње своје читаоце, да претпоставка о неколико ослободиви на западу није истинита.

»Они који нису стручници, неспособни су да израчунају цену успеха или да оцене његове изгледе. Зато је потребни материјал, који је

теријала у великом изобиљу већ су потребне и друге повољне околности. Немачки главни штаб жели да добије само оно што је стратешки могућно и корисно а не оно што је немогућно како то жеље усвојане главе.«

У НЕМОЋИ

Лондон. — После бомбардовања великих немачких депоа муниција у Рулесу, на који су Енглези с успехом бацили 400 бомба, један немачки радиограм тврди овако:

»Моја депоја иза неизједи- тельских линија обележени су као болнице, да би се заштитили од вадушних напада.«

Очевадно је да су Немци бешни због британских утеша и пошто су немоћни да се ослободе иза њиховим депоима, спремају се да нападну заставу, коју су тако често бесчести.

ИЗ НЕМАЧКЕ ШТАМПЕ

Париз. — Из Берна јављају да сунечачки листови са месици и месецима државе. »Франкfurter Цртунг«, »Форверц«, »Минхенер Најест Нахрихтен« и »Лајцигер Фолксцртунг« сматрају неке од америчких услова, као да се тешко могу примити, али изразију мудрост и умереност председника Вилајса.

Антананционистички појакат развија се паралелно са пангерманистичком агитацијом. »Фосише Цртунг« каже да би анексија у Русији задржала непријатељство према Немачкој на истоку, као и на западу.

Дернбург бивши министар калорија пише у »Локал Ансајтеру« да би ослабљење Румуније дало Азију противницима германцима.

„СТРЕЉАЈТЕ!“

Црвих. — »Арбајтер Цртунг« пише у једном чланку: Фон Дугац, народни посланик изјавио је у војној комисији: »Срељајте, срељајте, наредио је шеф аустријске жандармерије у Галицији, стрељајте све опужене, све осумњичене, после најкраћег слушања спедока. Извештено је претпазљавати војне судове. Шта то значи? Где смо мы? Ми стрељамо своје сопствене поданике! Један шеф лашен је чиња зато што је гласом за ослобођење једног опуженог

и тако исто и један сведок, који је говорио у корист другог окривљеног. Ја о томе тражим објашњење у војној комисији. (Остатак забрисала аустријска цензура).«

СТАЊЕ У НЕМАЧКОЈ

Париз. — Претпоставке о скорој немачкој ослобавајући, свраћају пажњу и на стање транспорта у Немачкој. Возни материјал, који је

био недовољан и у време мира, морао је да задовољи иако појачани транспорт преносом трупа са једног фронта на други, јаком продукцијом ратне индустрије и новим жељезничким пругама у Польској и другим освојеним територијама.

Све показује да је тај материјал крајње истрошан. Крајем марта 1917. чекало је у Есену на оправку 8000 локомотива и да се свршитија посао, морали су доји стручњаци са фронта. »Телеграф« из Амстердама цени да је до сада 23 од сто возлог материјала постало неупотребљиво.

Оскудица у већину и у опште материјалу за подмазивање још је више отежала ситуацију. Немачкој је требало да број својих вагона увећа са 50 од стог, па да може да врши експлоатацију колико је потребна. Међутим конструкција нових вагона била је једва довољна

да се попуни материјал задржани ван царевине.

Персонал је опет десеткован мобилизацијом. Више од 200.000 људи узети су у војску и замењени са 80.000 жена и 80.000 заробљеника.

Криза у транспорту имала је врло тешког одјива и у економском животу Немачке. Влада је покушала да томе доскори тешким мерама, као што је ограничење броја путника, повећање цена билета, ограничење тежине пртљага, повећање тарифе за робу, па чак и ограничавање војничка осуства.

У којој ће мери ово моћи да отклони кризу у транспорту? Све су ове мере и сувише скочашње а да би се сад могло оценити, али овакве палијативе увек ограничено користе и досада су имале за резултат само то, што су изазвале опште нездадољство. (Франц. телеграфија без жица).

Историја Добруде

Бугарска је годинама публиковала масу књига и карата, у којима Добруда фигурира као бугарска земља. У званичном уџбенику за војну географију, који је написао у правнику Војислав Адамчије, генерал Кантарџијев, и у службеном популарном војничком спису »Војников друг«, тоја је наредбом бр. 76 Министра Вајног од 14. марта 1917. раздјељени војсци, Добруда је представљена као бугарска земља.

Потој тога, бугарска влада је у току рата испослала у

иностранство, нарочито у неутралне земље, масу мисионара са задатком да »свесе свакога о справданости бугарских претеџија на ову земљу. У последњем времену јављава се и једна огромна литература на свим језицима, која има научно да утврди: да Морава није била бугарска, да Солун и Кавада нију грчки, и да Добруда је била румунска.

Доказ за ово је у апсолутном и потпуно одсуству ма каквога доказа бугарског у овој прозинцији, док постоје међубројни споменици римских, тракијанских, скејавских, грчких, па чак и печенешких.

После колонизације римске, Добруда је добила и очувала карактер новоримске, управљане

Теј карактер је Добруда очувала и у Средњем веку. У XIV веку, због гадмоности латинске, Добруда се спојила са Влашком. Тако је остало и у XV веку.

У државној архији у Букурешту постоје хрисовуле, утврђене и хипломе војводе Раде Нагија, неогови споменици римских, тракијанских, скејавских, грчких и печенешких. Михаил, где се син је носио титулу »кназа Сибији« и Добруде све до великих мора«.

Према генчом великомисторији Хасде »Турци« су у XV веку отели Добруду од Римљана а не од Бугара.

И великима, под турској јармом, одржало се у превази и у најмногојинији свај румунски и елеменат. Такво је стање било и при нају турске управе 1878.

У својј «Етнографској варти отоманске империје» Амилије бележи 1840. да дуж десне обале Дунава постоје велике масе румунске. Године

1861. Жељко Лежан, један од најбољих познавалаца Добруџе, пише, да у Добруџи Фугара образују једну незнат у мањину, док већину становништва чине Гумуни и неки татарски елементи. Професор Брадиска потврђује 1869 иста факта. Године 1876, утвђују подношњост влашког и турско-татарског живља славни етнограф Киперт у својој чувеној Етнографској књиги отоманске империје.